

75 år i retrospektiv

Det er som bekendt en jubilæumsudgave af Tipsbladet, som du sidder med – 75 år. Imponerende at holde et medie så længe i søen på et trods alt ret begrænset målområde. Men vi elsker jo fodbold (i hvert fald de, der læser dette), og informationerne har været uvurderlige. Jeg har kun fulgt med fra omkring 1967, men det har været en fornøjelse.

Nå, men chefredaktøren bad mig med stort set dags varsel om (hvis det var muligt) at give en oversigt over de vigtigste regelændringer inden for de 75 år. Det er en pæn mundfuld, men nu er det jo så heldigt, at fodboldloven langt hen ad vejen har den samme basis som i det første lovsæt fra 1863. Nogle ser det som en styrke, andre som en svaghed – men jeg er på dette område tilpas konservativ til, at jeg synes, at det er herligt at have noget kontinuitet, så det stadig er det samme spil, som vi dyrker. Ikke noget fikumdik med amerikanske straffespark, indspark og ikke indkast, afskaffelse af offside-reglen osv. IFAB er garant for, at ånden i fodboldloven stadig er den samme, selv om man justerer lidt hist og pist. Så må man meget gerne kalde mig romantiker (jeg har prøvet at blive kaldt værre), men det er trods alt en titel, som jeg vil bære med stolthed.

Men skal man se tilbage på 75 års udvikling, kan det jo kun blive punktnedslag i det allervæsentligste. Og så kommer det primært til at handle om offside, målmanden – og så en lille ting uden for dagsordenen.

Offside er jo en evig kilde til diskussion, og der arbejdes kontinuerligt på at forbedre vurderingsgrundlaget, senest med den semi-automatiske offside, som nu har været kørt i udvalgte internationale kampe. Offside-reglen er jo i sidste ende en udløber af rugby-reglerne, hvoraf fodbolden udsprang – at man ikke måtte aflevere bolden til en spiller som var længere fremme. Det har der så været talrige versioner af gennem tiderne, og det skal jeg forskåne jer for. Men ser vi tilbage på de 75 år, har der faktisk været nogle ganske radikale ændringer. Som udgangspunkt var man offside, hvis man ikke havde tre modspillere mellem sig og mållinjen. Det blev så ændret til to modspillere, men der var stadig spørgsmålet om, hvornår man var på linje med modspillerne eller ej.

I min aktive tid var man offside, hvis man bare var på linje – men for vel tyve år siden blev bevisbyrden vendt om. Nu var en angriber fri, hvis han var på linje med næstsidste modspiller. Alt dette gjort, fordi man gerne ville have flere mål, og det er jo et fair formål. Men det var godt nok en kulturændring hos linjedommerne. Offside-reglen bliver vi aldrig færdige med, uanset kreative forslag fra flere læsere. Idéen med at kun at lade reglen tælle for spillere, som har passeret straffesparksgrænsen, er afprøvet for adskillige år siden i en FIFA-turnering, og det gik ikke godt. Uanset om vi kan lide det eller ej, er offside-reglen altså det sidste element, som trækker tråde tilbage til oprindelsen i rugby.

Målmanden er jo pr. definition en udsat person. Det må heller ikke være sjovt at stå som sidste skanse, ikke have noget at lave og så pludselig skulle præstere (og så ikke et ord om Nordirland). Men målmanden har i lovmæssig henseende ført en omtumlet tilværelse. Det er stort set altid ham, som det er gået ud over, når man gerne ville have mere effektiv spilletid.

Vi startede med, at målmanden måtte tage fire skridt, slå bolden i jorden – og så havde han fire mere. Dette kunne der gå en evighed med. Så blev det indskrænket til, at han havde fire

skridt, hvorefter han skulle skille sig af med bolden. Det sørgede VM i 1992 for at lægge i graven, hvor reglen i den grad blev misbrugt. Så landede man på seks sekunder i stedet for fire skridt. Ikke fordi det er blevet meget bedre, men jeg ved, at IFAB kigger på problemet, for det irriterer alle. Man er kommet for at se fodbold – ikke for at se en målmand holde bolden eller for den sags skyld at ligge oven på den efter en redning. Men løsningen er ikke ligetil – for så havde man nok fundet ud af den allerede nu. Interessant nok, at når der endelig bliver dømt for en overtrædelse af seks sekunders-reglen i Superligaen (vi nåede vist op på godt tyve her), giver det overskrifter. Lad dog være med at skyde budbringeren – at vi for en gangs skyld har en dommer, der overholder reglerne, er en god ting. Så er der lidt opsamling bagefter med hensyn til resten af flokken, så vi rammer en ensartet linje, men det er en ganske anden historie.

Tilbagespilsreglen, som blev indført i 1992, er måske den mest revolutionerende ændring overhovedet i nyere tid – at målmanden ikke måtte røre en bold med hænderne, som forsætligt var sparket til ham af en medspiller (eller kastet fra et indkast). Ét eksempel på, hvordan lovændringer kan ændre spillet og spillertyperne. Nu skulle målmænd pludselig til at være gode med fødderne også.

Lidt uden for dagsordenen – for dette er i virkeligheden ikke lovstof - har vi aldersgrænsen for dommere. For 75 år siden var den ikke-eksisterende. Så blev den sat til 50 år – og senere nedskrevet til 45. Hvilket man nu også både internationalt og i mange lande (herunder Danmark) tager med et gran salt. Hvis præstationerne på banen er i orden, og hvis man i øvrigt kommer igennem de andre krav – der er både en fysisk og teoretisk test hvert år – så kører vi.

Det er en meget følsom balance, for klubberne har jo krav på de bedste dommere til de bedste kampe, så aldersgrænser bør aldrig være en ultimativ grænse, men noget som man kan fravige plus/minus. Omvendt skal man hele tiden tænke i generationsskifte – lidt ligesom landsholdet.

Dette var en (meget) hurtig tur rundt i udviklingen de seneste 75 år. Det kunne være blevet til meget mere, men der er kamp om pladserne i dette nummer. Jeg har kun haft fornøjelsen af være med i de 45 af årene, men det skal nu ikke afholde mig fra at ønske rigtig hjertelig tillykke med jubilæet. Havde vi talt om bryllupper, havde det været et kronjuvelbryllup. Sådan ét har jeg aldrig mødt, så jeg måtte faktisk slå det op (og der er mindst to konkurrerende betegnelser, så der er ikke noget, der kommer forbi hver anden dag)...